

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHOLD

Kor heilhjarta økumen er pave Benedikt? / Mens vi venter på Lærenmda: Stikker vi hodet i sanden? / Alkohol – ”merkesak” eller et helhetlig etikktema? / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

6. søndag etter pinse – Kjell A. Skartseterhagen

7. søndag etter pinse – Jørund Midttun

8. søndag etter pinse – Ernst-Modest Herdieckerhoff

Katolisismen har noko å lære frå dei andre kyrkjene

Kor heilhjarta økumen er pave Benedikt?

Ligg det ein skugge over den nye paven, spør fleire seg og tenkjer attende til kardinal Ratzinger si sentrale rolle i utforminga av det omstridde dokumentet ”Dominus Iesus”, i eigenskap av leiar for Truskongregasjon.

Dokumentet kom ut i september 2000 og utløyste heftig debatt med sine utsegn om at fylden av sanninga er å finne berre i den katolske kyrkja, og at dei protestantiske kyrkjene er hefta med ’defektar’. Dåverande

sine kolleger fekk det travelt med å dempe skadeverknadene, deriblant landsmannen Walter Kasper, som seinare er blitt kardinal, men alt då var leiara for det pavelege råd for å fremje kristen einskap.

Det var ikkje nye tankar Ratzinger la fram i Dominus Iesus. Alt fleire år tidlegare hevda han at fylden av evangeliet finn ein berre i den katolske kyrkja. Den tidlegare leiaren for rådet for kristen einskap, kardinal Johannes Willebrands, gjekk like etter ut og hevda at ei slik tolking av tilhøvet mellom katolikkar og protestantar/ortodokse ikkje representerte den sanne ånda frå Andre Vatikankonsilet. Tvertom var det store gjennombrøtet under konsilet at den katolske kyrkja vedgjekk at dei

andre kyrkjene var naudsynpte for å nå fram til ei fullgod forståing av kristendomen. For den som vil lese meir om den "stille revolusjon" som den dogmatiske konstitusjonen om Kyrkja (Lumen Gentium) representerte, kan eg tilrå å lese pater Aage Hauken si bok "Moderne kirkefedre" (St Olav forlag 1995), særleg sidene frå 198 og utetter. Konsilet hevdar at heile den katolske fylde "finnast i" den romerske kyrkja, og det latinske uttrykket som er nytta, "subsistit in", tyder nettopp ikkje at Kristi sanne kyrkje og den romerske er eitt og det same. Identiteten er ikkje statisk, men dynamisk, derfor "finnast i" heller enn "er". Den romerske kyrkja er etter konsilets tenkje-måte ikkje heilt og fullt katolsk slik vi ser henne i dag, på grunn av splittingane. Derfor blir det å søkje kristen einskap eit praktisk program for fornying av kyrkja, som nettopp var konsilet sitt store mål. Denne tilnærminga til einskapsarbeidet inneber at katolisismen har noko å lære frå dei andre kyrkjene si oppfatning av evangeliet, i motsetnad til tenkje-måten i Dominus Iesus, som reduserer dei andre kyrkjene til noko langt ute i periferien.

Kardinal Kasper, som for øvrig var mange sin favoritt til å overta pave stolen, uttalte like etter pavevalet at han var sikker på at den nye paven ville bli "fredens og forsoningas pave", og at verda vil få sjå at han er ganske annleis enn det portrettet somme har teikna av han. Lat han berre få gå til verket, så vil han kome til å overraske alle, sa Kasper til italiensk fjern-

syn. I talen til dei andre kardinalane ved avslutninga av konklavet sa pave Benedikt XVI at han var villig til å gjere alt som står i hans makt for å fremje einskapen. Å arbeide utrøytande fram mot den fulle og synlege einskapen av alle Kristi etterfylgjarar, ville han ta på seg som sin aller fremste skyldnad.

Dette er liflege tonar frå Peterstolen, og ferske meldingar tyder på at det ikkje er munnhell. Samtalane mellom den katolske kyrkja og den anglikanske kommunionen skal no starte opp att, etter at dialogkommissjonen vart parkert for eit år sidan på grunn av katolsk frykt for anglikanarane sin krangel om homofilisørsmålet og utnemninga av ein samlevande homofil biskop i USA.

At det kviler ein skugge over Benedikt XVI og ei uvisse knytt til korleis han vil gripe tak i dialogen med andre kyrkjer og andre truande, er ikkje til å kome frå. Positive signal har han kome med, og vi fylgjer nøye og interessert med for å sjå om desse blir fylgde opp med konkrete handlingar. Det er grunn til å tru og vone at han med det meir direkte pastorale ansvaret han no har, vil la hjartet sine grunnar vege minst like tungt som intellektet sine. Så får vi tru at Dominus Iesus blir lagt til sides for godt.

Han vil kome til å overraske alle

JAN OTTO MYRSETH
janotto@ringnett.no

Mens vi venter på Lærenmda: Stikker vi hodet i sanden?

AV MARGRETHE HOLMBOE ASKELAND, KAPELLAN I BRØNNØY

Den norske kirkes Lærenemds behandling av "homofilspørsmålet" er imøtesett med forventning av leder i LK nr. 8 05. Og det med rette. Vi trenger, om mulig, å nullstilles for å få til en fornuftig dialog og sameksistens i vår kirke med ulikt syn og ulik praksis både når det gjelder prester i partnerskap og kirkelig vel-signelse av samkjønnet samliv.

Men mens vi jobber med våre standpunkter, og er opptatt av å ha meninger om noe som for de fleste av oss ikke handler om eget liv, er selvmordsraten fortsatt veldig høy for unge homofile og lesbiske, og Oslo Helseråd varsler at nå er HIV-smitten ute av kontroll i hovedstaden. Og nå er det i de homofile miljøene smitten sprer seg.

For meg som en landsens menighetsprest er det et mer brennende spørsmål hvordan jeg skal forholde meg til de av vår kirkes unge medlemmer som sliter pga sin seksuelle orientering. Vi snakker jo om prosenter av befolkningen, selv om det diskuteres om det er 1%, 2-3% 10% eller mer. La de lærde strides. Det jeg får ut av dette er at, statistisk sett, har jeg minst 1 pr 100 døpte som om noen år vil komme i stuss om sin seksuelle identitet, og blant 100 konfirmanter vil jeg ha minst 1 som antakelig allerede er klar over sin annerledes-het.

- Hvor er vi som kirke når våre unge medlemmer kommer i identitetskonflikt fordi de må erkjenne at de er annerledes, og er usikre på hvor gjennomgripende deres annerledeshet er?
- Hvor er vi når de sliter med å akseptere seg selv og å tro seg akseptert av omgivelsene?

- Hvor er vi når de står overfor tøffe livsstilsvalg der sølibatet knapt nok er innen synsfeltet?
- Hvor er vi når de bak fasader av respekt kan møte de utroligste fordommer og stereotypitenkninger?
- Hvor er vi når de i jakt på rollemodeller trekker inn til byene der de ofte møter et sterkt konformitetspress i miljøer som oppleves som meget harde?

Som prest har jeg de siste årene møtt flere unge som i en er sårbar "ut av skapet fase" mer enn tydelig har gitt uttrykk for at fra presten venter de ikke annet enn fordømmelse. Og det er ikke rart. Med den debatten som har vært ført i det offentlige rom de siste 10-årene har vi ikke bare spilt oss ut over sidelinja, men langt ut av arenaen, når det gjelder å fremstå som troverdig samtalepartner i en vanskelig fase av livet.

Alkohol – ”merkesak” eller et helhetlig etikktema?

AV INSTITUSJONSPREST ARILD VØLLESTAD, ROGALAND A-SENTER

Kirkens hovedoppgave i verden er å forkynne Kristus, ikke å få mennesker til å drikke mindre alkohol. Jeg forutsetter likevel at temaet alkohol angår kirken som en del av dens generelle etiske ansvar. Jeg må tilføye at jeg ikke har detaljoversikt over alt som gjøres i Den norske kirke angående dette, men fra min utkikkspost virker det som om dette etikktemaet er inne i et slags tomrom (?)

Jeg har spurt personer i norsk kirkeliv om økumeniske instanser har uttalt seg om alkohol i moderne tid. En gjenganger blant svarene er at slike uttalelser finnes ikke, eller at de i hvert fall ikke kjenner til det. Det er tankevekkende.

Når det gjelder helse- og trivselstilstanden til ”vanlige folk” i Norge, er alkohol et mye større problem enn narkotika. Samtidig må vi huske at minst 70 % av den voksne befolkning i Norge bruker alkohol regelmessig, og de aller fleste av disse erfarer alkohol som en kilde til nytelse, sosialt samvær, ja, som et symbol på frihet. Hvis f. eks. avholdsorganisasjoner eller rusforskere eller ansatte i rusomsorgen redegjør for alkoholens dystre skadevirkninger i form av dødsfall, ulykker, familietragedier, kriminalitet osv, vil de fleste av disse 70% ikke kjenne sine egne liv igjen. Og de vil derfor vanskelig la seg mobilisere til å se kritisk på eget forbruk i visse situasjoner, eller se kritisk på den rådende liberale alkoholpolitikk i samfunnet.

Fra ca 1880 til ca 1980 hadde avholdstenkingen langt på vei monopol innen kristen forkynnelse og undervisning i vårt land. De siste tiår har dette smuldret opp. Jeg hører ikke til

dem som ensidig beklager dette, jeg synes man også seriøst skal spørre etter grunnene til det.

Avholdsstandpunktet er ikke i seg selv fanatisk. Og de fleste organiserte avholdsfolk var ikke fanatikere, men bevisste mennesker som prøvde å gjøre noe med et samfunnsproblem. Slik sett var f. eks. Asbjørn Kloster og Martin Tranmæl modernister, ikke sure moralister. Men avholdsstandpunktet ligger likevel godt til rette for å bli forfektet på en nyanseløs og streng måte. Denne strenghet fra avholdsbevegelsens glansperiode lever videre som en slags kollektiv erindring i det norske folk, og begynner å røre på seg også i dag straks temaet alkohol bringes på bane. Og vi vet jo at det fantes – og kanskje også finnes? - kristne miljøer hvor folks forhold til alkohol ble gjort til noe bortimot en salighetssak. Det lutherske prinsipp om ikke å binde samvittigheten for evangeliets skyld ble helt glemt.

For kirkens generelle etiske oppdrag må det være en utfordring i vår tid å finne nye måter å tematisere dette på. Å kunne snakke med visdom om alkoholens gleder og sorger slik at folk ikke går i baklås, men appellere til folks naturlige moralerkjennelse.

Som en del av dette tror jeg det er viktig å sette spørsmålet om alkohol inn i større sammenhenger. For eksempel ved å stille følgende spørsmål (mange andre spørsmål kan tenkes!): Bør vi som kirke og menigheter være opptatt av barns oppvekstvilkår? De aller fleste i kirken vil svare ja. Men kan man da helt overse alkoholen, all den tid anslagsvis 100 000 til 300 000 barn i Norge gruer til høytider og feri-

er av frykt for de voksnes drikking? NB! Ikke alle disse voksne er "rusmisbrukere", ganske mange er "vanlige folk" som i noen situasjoner tipper over.

En del prester er opptatt av kulturassetet ved vin, rimelig nok. Men da kan det være interessant å se på den alkoholpolitiske utviklingen i vinkulturens høyborg Frankrike. Der har de siden 1990-tallet måttet ta en "samling i bønn" i forhold til alkoholens skadevirkninger, og de erkjenner i dag at det har vært et nasjonalt tabu. Et strategidokument fra det franske helsedirektorat fra 2001 nevner f. eks. følgende målsetninger:

-kampen mot alkoholens skadevirkninger er en del av den generelle helsepolitikken (og ikke bare det vi i Norge kaller "avholdssak")

-de ønsker å løsrive alkohol fra spørsmålet om nasjonal identitet (!)

Frankrike har i over ti år hatt totalforbud mot alkoholreklame på TV, kino, i radio og ved idrettsarrangementer. Kritikken mot rusbrusen har vært kontant, og de har satt opp avgiftene. Ikke noe av dette handler om fanatisme

fra "pietistiske vestlandske avholdstanter", men springer ut av forskningsbasert viten i en ellers liberal og sekulær stat. Men selvsagt fører det til kamp med alkoholprodusentene! Helsetenkningen i WHO rundt alkohol er av lignende art. I noen grad kommer dette nå inn også på EU-nivå, ved at helse etter hvert blir et eget politikkområde, og ikke bare overlatt til nasjonalstatene.

Kirken må udramatisk erkjenne at den lever med to normative oppfatninger, måteholdsstandpunkt og avholdsstandpunkt. Det førstnevnte ligger mest på linje med Bibelens tekster samlet sett, men det sistnevnte kan hente støtte fra situasjonsanalysen.

Videre må kirken ha blick for forebygging, og ikke redusere kirkelig engasjement rundt alkoholspørsmål (eller narkotikaspørsmål for den saks skyld) til bare å dreie seg om behandlings- og omsorgstilbud for de synlige rusmisbrukerne. Det er viktig, og jeg står midt oppi det til daglig, men statistisk sett er disse menneskene få. Og det var ikke primært dem dette innlegg handlet om.

Aktuelt fra Luther Forlag

Mitri Raheb

BETLEHEM UNDER BELEIRING

Kr 198,-

Forfatteren er palestiner og luthersk prest i Betlehem. Gjennom 18 sterke fortellinger skildrer han hvordan det er å leve i byen der Fredsfyrsten ble født i dag. En sterk bok om lidelse og sorg, men fremfor alt om håp om en fremtid både for israelere og palestinere. Boken bør leses av alle Mitri Rahebs norske kolleger! Ikke minst vil boken kunne gi materiale til refleksjon med tanke på forkynnelsen.

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no

SØNDAGSTEKSTEN

Kjell A. Skartseterhagen, Jørund Midttun og Ernst-Modest Herdieckerhoff

6.søndag etter pinse 2005 - Aposteldagen

26.juni 2005

1 Mos 12,1-4. 1 Tim 1,12-17.

Prekentekest: Lukas 5,1-11.

Aposteldagen

Aposteldagen blir feiret til minne om apostlene Peter og Paulus. Peters symbol er to nøkler som ligger i kryss over et kors som står "med hodet ned". Disse to nøkler – den ene for å åpne (løse) og den andre for å låse (binde)- ble gitt Peter, klippen og den kirke som er bygd på hans bekjennelse til Kristus som den levende Guds Sønn. Etter tradisjonen ble han korsfestet med hodet ned. Paulus ble avrettet med sverd. Den liturgiske farge er rød.

Apostelfesten ble feiret den 29.juni og det skjedde i glede fordi det var Peters og Pauli himmelske fødselsdager. Minnefestene ble senere skilt slik at Peter beholdt den 29.juni mens Paulus fikk den 30.juni. Nå er det igjen blitt vanlig å feire begge den 29.juni. I vår kirke er dagen lagt til den 6. søndagen etter pinse og kalles aposteldagen. Det er en dag da vi takker Gud for (alle) apostlene og for at Gud grunnla sin kirke slik at vi har et åndelig hjem på jorden. Dagen skal hjelpe oss til å se vår gjerning og tjeneste, ja hele vårt kirkeliv, som en fortsettelse av det som apostlene startet. Dette er en dag for tradisjon og sammenheng og dybdeperspektiv, for kirkehistorisk klangbunn og utblikk framover.

Med hvilke vidunderlige lovsanger kan vi opphøye Peter og Paulus; - Disse to vingene til den

guddommelige kunnskap som flyr ut til de fire verdenshjørner og stiger opp til himmelen; - Disse to hendene til nådens evangelium; - Disse to føttene til sannhetens forkynnelse; - Disse to elver av visdom; - Disse to korsets basuner som Kristus, han som eier den store nåde, brukte da han knuste djevlenes hovmod- ? (Fra liturgien til den ortodokse kirke – for 29.juni.)

Oppbruddstekster

1 Mos 12,1-4 (Abraham – kall og løfte, oppbrudd og velsignelse)

1 Tim 1,12-17 (Paulus – forfølgeren, apostelen og livet i Kristus)

Prekentekest: Lukas 5,1-11 (Peter – menneskefiskeren og de som forlater alt og vinner alt)

Aposteldagen i år står i oppbruddets tegn. Tekstene lar oss møte tre sentrale personligheter i Bibelen: Patriarken Abraham, hedningenes apostel Paulus og apostelen Peter, kristenhetens første leder og fremste hyrde. De har alle en ting til felles – de ble kalt til oppbrudd og fulgte kallet. Deres lydighet angikk ikke bare dem. Den var ikke et rent personlig anliggende. Deres oppbrudd hadde konsekvenser for mange, utallige – ja oss også. Vår gudstjeneste her og nå er en konsekvens av disse tres lydighet.

Abraham ble kalt til å kansellere alle forsikringer, landet, slekten, farshuset. Han kunne ha valgt å bli. Han fikk et løfte: Løftet om velsignelsen. Så brøt han opp og gikk sin vandring i troen på at han som ga løftet var troverdig. Hans lydighet fikk følger for alle jordens slekter.

Kallelsen av Saulus er kanskje enda mer drastisk i den forstand at han helt er uten gode referanser. Hans personlige historie og egen selvbevissthet må ha vært litt av en byrde for ham: Spotter, forfølger og voldsmann. Ingen hadde bedre, si gjerne "verre", forutsetninger for å stadfeste sannheten om at meningen med Kristi komme var å frelse syndere. Han visste at ingen var større synder enn han. Når Kristus skulle velge sin fremste apostel så grep han tak i det menneskehetens bunnfall som hadde sunket dypest.....vel og merke ifølge Paulus.

Peters kallelse skjer i rammen av utøvelsen av et ganske så vanlig yrke – og for en fisker på en høyst normal og vanlig arbeidsplass: Gennesaret-sjøen. Også her kaller Herren til nytt oppbrudd. Økta er over for fiskerne. Garnet er tomt. Ikke så veldig å skrive brev om egentlig. Det har skjedd tidligere også. Fiskeres lodd det. Peter tar Herren på ordet og velsignelsen følger og noten holder på å revne. Etter lederens erkjennelse av egen syndighet i møte med den hellige foretar alle oppbruddet. De ror båten i land, forlater alt og følger Jesus. Så enkel og så betagende er fortellingen om en av verdenshistoriens viktigste hendelser.

Prekenteama:

Oppbrudd – vandring – velsignelse.

Vil man preke i rammen av alle tre tekstene så har man en fellesnevner i oppbrudd – vandring – og velsignelse: Temapreken. Det går an å bygge en preken med å veve disse kjente tema fra Bibelen inn i hverandre – og samtidig veve inn tråder fra våre egne og den lokale menighets liv. Da mulighetene mange. Vi kan lage et nådens garn av ord! Nå setter vi det ut i prekenen, ut i kirkerommet, ut i livet!

Vi kan vitne om våre omvendelser og oppbrudd. Vi kan forkynne om dåpen som oppbrudd. Vi kan forkynne om nattverden som føde for den som har valgt å bryte opp fra den oska men gravde i.

Vi kan forkynne om kallet. I gudstjenesten kan det fokuseres spesielt akkurat denne søndagen på de som fikk kall til å reise ut og være sendt på vegne av Kristus og den lokale menighet. Menighetens misjonsengasjement kan tematiseres på en spesiell måte på apostel-dagen. Vi får være med i den lokale sammen-

heng i å bringe velsignelsens goder der hvor de som fulgte kallet nå arbeider.

I Nittedal og Hakadal har vi våre prosjekter i hhv Mali og Thailand. Er man litt forut for sin tid kunne det være en dag å bringe en hilsen – ja til og med lese en preken som nettopp kommer fra disse stedene ute i verden. Det er en e-pistel verd – for en a-postel!

Dette bør i så fall balanseres med den lokale misjonsutfordring. Vi er de som er sendt – missio – til folket i våre sokn. Den lokale menighet er en vandrers som går små etapper med medmenneskene i de forskjellige situasjoner – i sorg og glede – og sammen med den lokale menighet går menneskene et stykke vei i retning av himmelen. Utfordringen er å gjøre dette stykke vei til et oppbrudd som fører til veiens videre gang.

Felles for kall og oppbrudd er at lydigheten har videre konsekvenser enn det man kunne tenke seg (hvetekornets lov – og frøets skjulte krefter). Kirken er universell fordi den er lokal og lokal fordi den er universell! Ens lydighet får følger for utallige! Kristi lov.

Pilegrimstematikken er aktuell også. Kanskje kan gudstjenesten kombineres eller være i enden av en konkret pilegrimsvandring i soknet. I alle fall: Pilegrim er den som bryter opp for å vandre en vei mot et hellig mål – for slik selv å finne mål og retning for sitt liv.

I familiegudstjenestesammenheng kan folkeeventyrets Askeladd være en sentral figur i forkynnelsen. Han som sitter og graver i oska – overført: menneskets nedbrente drømmer, og ikke kommer noe sted. Så bryter han opp og hiver seg ut i eventyret. For å komme til eventyrets mål må han hjelpe sine medvandrere og selv ta imot hjelp fra gode hjelpere: Før han vinner det edleste. Noen ganger må han kjempe med trollene.

Livet i Kristus er vår eventyrlige vinning! Vi er en ny skapning – og vandrer mot ny-skapelse.

Stikkord til prekenen

Abraham og Sara - Oppbrudd fra Ur i Kaldea - Forlate det sikre og kjente. Få løfte om arving og avkom – virkelig tro det – ta sjansen – hele livet. Oppbrudd og lydighet som betyr velsignelse for alle jordens slekter. Alle troendes (fote-)far. Alle pilegrimer følger i hans spor.

Abraham for nordmenn!

Saulus – Paulus: Oppbrudd fra Forfølgerens voldsgjerninger. Forlate sammenheng og prestisje. Bli overrumplet av den nådige Kristus som kan bruke den verste av alle syndere. Misjonsvirksomhet med mange avkom.

Peter – Kefas: Løftet om ny fangst – menneskefiskeren. Oppbrudd fra fiskerlivet i Galilea. Oppbruddet – og nysetting av garnet. Kristusbekjennelse og selverkjennelse. Klippe og kirke. Guds folks vandring på hjorden under hyrdens ledelse. Nøklene til å låse og åpne.

Vi – her og nå. Våre oppbrudd og våre veier. Vårt mål og vår vandring. Oppoverbakker og nedoverbakker. Bølger og blikk. Storm og stille. Vandringen som livsbekreftelse – Livet har mening. Det er ingen reise ut i det blå – men har himmelen som mål. Livet – ikke bare en vandring fra vogge til grav – men fra dåpens bad til Det nye Jerusalem. Vårt oppbrudd og vår vandring som velsignende for mange. Vi er menneskefiskere – vi er vitner: Vi gjør vår tjeneste under de velsignende hender (Kristi himmelfart) som innstiftet kirkens og misjonens tid.

Det er nå deg gjelder. Det er oss det gjelder. Vi kaster oss ut i eventyret!

Til tanken etter:

"Gud er en fisker som sitter på stranden og lager et finmasket garn. I hans hender gjenopprettes ødelagte relasjoner. Det strømmer liv gjennom de yrkesaktive, solbrente fingre.

Gamle fiskere vet hvor de skal sette garnet. De vet imidlertid også at sjøen alltid kan by på overraskelser. Det uventede er en del av det man venter seg!

Skal vi fange menneskene i et finmasket garn av usynlige krav? Skal vi gjøre livet plundersamt for dem? Skal vi løfte dem ut av sitt rette element og la dem gispe etter oksygen i en religiøs fortynnet atmosfære?

Eller skal vi spørre Peter:

Hva var det du ble fanget av denne spesielle dagen derpå; -Du hadde arbeidet hele natta uten å få noe og så fikk du mer enn du kunne ta hånd om - ?

Møtte du endelig en som ville deg alt godt uten betingelser – og som talte et språk du kunne forstå?

Er det slik å være fiskerens læregutt? "

(Etter Svenska Kyrkoalmanackan 1996 – Karl-Henrik og Göran Lomaeus)

Pax et Bonum!

KJELL A. SKARTSETERHAGEN
Sokneprest i Nittedal

7. søndag etter pinse

3. juli 2005

Prekentekest: Matt 5,20–24 [25–26]

5 Mos 30,11–16; Fil 3,3b–11

(Optrykk fra LK nr 12/03)

Salme 119 er den lengste, og på et vis den mest kunstferdig utførte davidssalmen i Bibelen, med sin jevne oppbygging; et avsnitt for hver av bokstavene i det hebraiske alfabetet, og like mange strofer i hvert avsnitt.

Tema for salmen er som kjent Loven (Torah'en), eller nærmere bestemt kjærligheten og trofastheten til Loven. «Salig er den som er hel i sin ferd, og holder Herrens lov», heter det alt i innledningsordene, og så gjentas det om igjen og om igjen. Gleden over Herrens lovbud, («Dine forskrifter er min lyst og glede, jeg glemmer ikke dine ord») men også appeller til Gud om at han på sin side bevarer salmisten («Ta spott og ringeakt bort fra meg, for jeg holder dine lovbud»).

Samlet sett blir salmen, slik jeg opplever den, et vitnesbyrd om kjernen i jødisk lovfromhet, som griper meg sterkt: Loven er den fremste av Herrens velsignelser, og derfor er det fremste mål for mennesket å holde loven, gjennom alle trengsler og fristelser. Jødernes historie gjennom årtusenene er beviset på kraften i denne trofastheten. Dette intense forholdet til Loven som Guds velsignelse, kan

også gi en inngang til denne søndagen. Den handler om å ta imot Guds bud og veiledning som noe godt, og noe som vi skal strebe etter. Med vår paulinsk-lutherske oppdragelse kan dette noen ganger komme litt ut av fokus. Loven blir fremstilt nærmest som det motsatte av evangeliet. Dagens tematikk kan gi oss en anledning til å utfylle dette bildet, ikke minst fordi det innenfor de tre tekstene finnes potensielle spenninger.

Teksten

Det kan ha mye for seg å bruke lesetekstene i prekenen til å utfylle, og kanskje skape brytninger i prekenteeksten. Jeg kommer tilbake til det, men vil her begrense meg til en analyse av Matteus. Det er da først et poeng at det er nettopp Matteus' stemme vi hører her, at vi må kunne anta å være i en jødekristen kontekst, langt fra paulinsk kristendom, hvor den konkrete overholdelsen av moseloven også for de Jesus-troende var høyst aktuelt.

Vi er i begynnelsen av Bergprekenen, og antagelig meget nær kjernen av budskapet i den. Første del av vår tekst avslutter avsnittet om oppfyllelse av loven og profetene, og v. 17–19 blir derfor en nødvendig del av konteksten. Her handler det om å bevare loven. I v. 21 kommer så den første av de i alt seks såkalte antitesene, der Jesus delvis utdyper, og delvis (i alle fall tilsynelatende) opphever sentrale lov-bud. Dette kan virke selvmotsigende, og det er ikke enighet om hvordan vi skal forstå Jesu sterke insistering på loven, både i seg selv, og sett i lys av den sterke kritikken han umiddelbart utsetter den for (De kommentarene jeg har lest avviker til dels nokså mye fra hverandre). Men det er åpenbart at Jesus foretar en nytolkning av den overleverte tradisjon («loven og profetene»), som krever en større rettferdighet enn fariseerne og de skriftlærde. V. 20 blir dermed nøkkelveiset i vår tekst, og bak det v. 17.

Hvordan skal så v. 20 forstås? For det første er det klart at selv om Jesus senere kritiserer fariseerne og de skriftlærde, er det her rimelig å forstå dem som forbilder i lovoverholdelse (noe det var all grunn til, jfr. salmen over). Det er derfor de blir brukt som kontrast. Dermed kan det hevdes at Jesus sprenger lovens krav og gjør dem utopiske, slik at evan-

geliet kommer til syne. Det er neppe hele intensjonen. Det ligger et eskatologisk element i at himmelriket nevnes, men da også mot betydningen himmelriket som nærværende ved Jesu komme, og potensielt i menigheten. Det er altså ikke en uoppnåelig rettferdighet Jesus snakker om, men likevel en som er av en annen type enn fari-seernes.

Dette blir utdypet gjennom eksemplene fra v.21ff. Jesu ordbruk «Men jeg sier dere» er et selvstendig poeng i forhold til autoritet. Som messiansk utsagn er det unikt, selv om det er usikkert i hvor stor grad Jesus dermed setter sin egen autoritet på linje med lovens.

Poenget i selve utsagnet, er jo at den indre intensjon er like mye et brudd på budet som den ytre handling. Sint på en annen kan man være uten at vedkommende engang er klar over det. Likevel er det noe som skal for domstolen. De senere forsterkningene er med å understreke hovedintensjonen, at i det øyeblikk man er på veien mot drap, så er det brudd med budets intensjon. Dermed blir det også et skifte av fokus fra mitt strev etter å være feilfri, og til hvordan min nestes liv blir påvirket og skadet av min oppførsel. Dette er et perspektiv som fortsetter i v. 23–24. I seg selv et noe underlig utsagn, ettersom det på Jesu tid bare var presten som bar fram offer, men poenget er naturligvis at den rituelle tjeneste for Gud må avbrytes, noe som var meget alvorlig, for at man skulle kunne forlikes med sin neste.

Øg endelig får det samme poenget eskatologiske overtoner i v. 25–26, noe som understrekes ved den høytidelige innledningen; amen/sannelig. I en viss forstand kan v. 23–26 tolkes som enda en utvidelse av budet: Uavhengig av skyld, har man et ansvar for å komme overens. Dersom jeg altså står i fare for at en annen risikerer å bryte budet på grunn av meg, må jeg straks forhindre det gjennom å komme overens med ham.

Preken

En mulig innfallsvinkel til teksten og dagen er, som jeg alt har forsøkt å antyde, å snakke vårt forhold som kristne, til Loven eller budene. Da er en mulighet å lage en harmonisering, og lese Matteusteksten i lys av filipperbrevsteksten. Men jeg er mer fascinert av å la begge

stemmene høres for seg. Som sagt er det gode grunner til å anta at Matteus-menigheten i vesentlig grad besto av omskårede jøder som la vekt på å gjøre det Paulus polemiserer så sterkt mot, nemlig holde hele moseloven.

Nå er ikke det vår virkelighet, men det setter likevel både Matteus og Paulus i perspektiv å ta utgangspunkt i en slik antagelse. Dermed gir det oss som predikanter muligheten til å fremholde noen viktige poeng: For det første at nytestamentlig teologi ikke er en enhetlig blokk, men består av flere syn, og at det ikke er bekymringsfullt men berikende. (Eller som det heter i politikersjargongen: Det må være mulig å ha to tanker i hodet på en gang). Vi får også muligheten til å understreke at Loven, dvs budene er noe godt, at de innebærer velsignelse, i tråd med salme 119, og GT-leseteksten. («Se i dag har jeg lagt fram for deg livet og det gode og døden og det vonde») Og i forlengelsen av dette har vi muligheten til å skape en fruktbar dialektikk mellom alle disse tekstene, for å få fram at vi både er kalt til å tilbe Gud gjennom å følge budene, uforfalsket i den radikale form Jesus har utlagt dem, samtidig som vi ikke er rettferdige ved loven, men ved troen på Kristus, samtidig som vi er kalt til å være rettferdige og fullkomne, slik vår himmelske Far er det. Dette samtidig er noe annet enn Luthers simul justus etc., men er en eksemplifisering av nettopp det at vi samtidig får høre helt forskjellige røster i NT, og at vi ikke skal harmonisere eller velge i for stor grad, men heller legge dem sammen, så vi kan få et rikere bilde av evangeliet.

Men dette var bare noen ansatser. De som skal preke får sy dem sammen – eller snakke om noe helt annet.

JØRUND MIDTTUN
studierektor ved
Liturgisk senter, Trondheim

8. søndag etter pinse

10. juli 2005

Prekentekest: 1. Mosebok 1, 1-18

2. Kor. 9,8-12; Markus 8,1-9

1. Omsorgsdagen:

8. søndag etter pinse har et klart tema som løftes frem allerede i kollektbønnen. Den gir uttrykk for takk til Gud for at han viser "omsorg for vår sjel og vår kropp". Denne omsorgs-tanken møter vi på forskjellige måter i alle dagens tekster. Siden vi preker over en tilleggstekst fra Det gamle testamente går Salme 147, den regulære GT-teksten, ut. Dermed blir 2. Korinter 9 første lesning. Epistelteksten er en del av en slags kollekttale. Apostelen prøver å samle inn gaver til menigheten i Jerusalem som er i en vanskelig situasjon. I avsnittet vårt peker Paulus på Guds omsorg for menigheten i fortid og nåtid og samtidig ber han Korinterne om å vise omsorg for "modermenigheten" i Jerusalem.

Dagens evangelium understreker Jesu omsorg for menneskene. Vi møter Jesus som ser menneskenes fysiske behov og gir mat til 4000.

2. Sammenhengen:

Prekenteaksten fører oss rett inn i Bibelens begynnelse og tilbake til tidenes morgen – til skapelsen. I eksegesen følger og forutsetter jeg resultatene av den klassiske bibelkritikken som deler tekstene i 1.-5. Mosebok opp i fire kilder og tar utgangspunkt i at bibelen inneholder to atskilte og uavhengige beretninger om hvordan verden ble til. I følge denne teorien er Genesis 1,1 – 2,4a skrevet som en del av det såkalte presteskriftet – et historieverk som oppsto i en postbabilonisk tid (500-tallet før Kristus) blant Israels ledende presteskap.

Mens den mye eldre jahvistiske fortellingen om skapelsen (900-tallet før Kristus) med en gang setter mennesket i sentrum oppdager vi i presteskriftet en helhetlig kosmologisk interesse. Her kan vi følge en utvikling i skaperverket. Mennesket er det siste som skapes og fremstilles så å si som kronen på verket.

3. Skaperverket og omsorg:

En tekst om hvordan verden ble til er kanskje ikke det første man tenker på når en skal snakke om omsorg. Likevel er det det vi skal forholde oss til denne søndagen. Nå er det faktisk at Gud har skapt en verden som gir rom for menneskene, i seg en omsorgshandling. Men selve skapelsen omfatter flere dimensjoner enn at verden en gang ble til.

Den jødiske filosofen og teologen Martin Buber siterer en "chassidisk" fortelling

Rabbi Bunam underviste om verden: "Dersom en håndverker lager et redskap og det blir ferdig så er det ikke behov for ham lenger. Men når det gjelder verden så er det annerledes: For hver eneste dag og hvert eneste øyeblikk trenger verden at skapelsens "ur-ord-krefter" fornyes. Om ikke dette skjedd og disse kreftene bare for et lite øyeblikk ville falle bort så ville verden falle fra hverandre og bli øde og tom igjen."

Guds skaperverk omfatter både fortid og nåtid. At verden fremdeles eksisterer og mennesket har tilgang til det som er livsnødvendig, er også et aspekt ved skaperverket. Fremdeles bærer og verner Gud vår verden. Se forklaring til første trosartikkel i Luthers lille katekisme. I møte med Gud erkjenner den troende sin avhengighet av Guds omsorg og kjærlighet også i dag.

4. Bare en halv skapelse?

Hele fortellingen om hvordan verden ble til følger en dramaturgisk stigning, vi kan følge et drama i flere akter. Det fortelles om seks arbeidsdager med skapelsen av mennesket som høydepunkt. På denne bakgrunn kan det i første omgang virke pussig at preteksten bare omfatter Guds verk på de fire første dagene. Det som mangler er dyr i vannet og i luften (femte dag), samt landdyr og selveste Guds bilde, menneskene (sjette dag). Og siden vi skal forkynne det hele på en søndag kunne det sikkert ha vært en interessant aspekt å si noe om Guds hvile på den sjunde dag.

Men dersom vi tar utgangspunkt i temaet "Guds omsorg for menneskene" er valget av perikopen logisk. For alt som mennesket trenger for å kunne eksistere skaper Gud i løpet av de fire første dagene:

- Lyset som er forutsetning for livet
- Hvelvingen som verner mot kaoskreftene

- Land hvor vi kan leve og bo
- Planter som gir næring
- Himmelleger som gir orientering om tid og rom.

Det er verdt å merke seg at vi befinner oss i tiden før syndefallet og at dyr ikke er en del av menyen for mennesket ennå. Derfor har dyrene i denne sammenhengen ikke direkte med Guds omsorg for kropp og sjel å gjøre.

At vers 19 er utelatt fra perikopen er imidlertid ikke logisk. Verset hører absolutt med og burde bli lest i gudstjenesten.

5. Teksten, eksegetiske bemerkninger:

Vers 1 utgjør en overskrift. Verset sammenfatter alt som fortelles etterpå. Tilsvarende ender fortellingen med et lignende vers (2,4a.) Mellom over- og underskrift begynner fortellingen om Guds skaperverk fra og med vers 2. *bara* = skape – et ord som bare brukes om Guds skaperverk. I det Gud skaper verden viser han også at han er Herre over den.

Vers 2:

Beretningen om skapelsen begynner med en tilstandsbeskrivelse: verden er *tohuwabohu*. Uttrykket beskriver en livstruende tilstand, der kaoskrefter virker. Verden er i utgangspunkt uten form og innhold. Guds Ånd, *ruah* – egentlig Guds stormvind – rører seg over vannet. Her er det uro over ur-floden. En fryktinnytende storm svever over vannet. Foreløpig er denne vinden ikke temmet og dermed en del av det livstruende kaoset.

Vers 3:

Gud skaper verden gjennom ordet sitt. Dette ordet er av en annen kvalitet enn menneskeord – ikke tom, men kraftfull og mektig. Guds ord virker idet det lyder. "Det bli lys! – og det ble lys." Uten lys intet liv. Først i lyset kan vi se konturene av det skapte. Samtidig erfarer vi noe om Guds vesen. Han er ikke "den som er", men "den som virker". I israeltittisk sammenheng er det derfor meningsløst å spørre om Guds eksistens, den bare forutsettes, for Gud er jo den virksomme.

Vers 6:

rakija = hvelving, partisipp av verbet å banke fast, egentlig noe som er et fast vern (lat.

firmanentum). Hvelvingen er et vern mot kaoskreftene. Luther oversetter ordet med "Feste", dvs. en festning eller et forsvarsanlegg som brukes for å forsvare seg mot fiendtlige krefter. Men det betyr også at bakenfor det skapte ligger fremdeles det amorfe, ligger kaoset som en stadig trussel for skapelsen – også det er en allmenn menneskelig erfaring.

En annen av Guds aktiviteter under skapelsen er det å skille (vers 4, 7, 14, se også v.9, selv om ordet ikke brukes her direkte). Gud skaper dimensjon og mulighet til orientering. I det dag og natt skilles skaper han tid. Når hvelvingen lages oppstår det noe som heter oppe og nede. I og med at vann skilles fra land har vi et her og der.

Gud kaller *karah*; han kaller lyset for dag, hvelvingen for himmel, han gir også navn til jord og hav. I orientalsk sammenheng sier det å gi navn noe om at den som har fått et navn er underordet navngiveren (se: 2. Kon.23,34; 24,17).

7. Presteskriftet:

Gerhard von Rad skriver: *"Den som skal arbeide med 1. Mosebok 1 må være klar over en ting: Dette kapittel er prestelærdom. Det inneholder essensen av en prestekunnskap om hvordan verden ble til"*

Hva betyr det for eksegesen at teksten ikke er skrevet av en vitenskapsmann, men av en prest? Vitenskapsmannen har en historisk interesse. Han ønsker å forstå sammenhenger ut fra naturlover og mest mulig objektive kriterier. Og selv om presteskriftet nok benytter seg av sin tids naturvitenskap, er hovedinteressen likevel en annen. For presten spør etter det som ligger bakenfor. Skapelsen forteller her i første omgang noe om skaperen. Hovedinteressen er å sette den troende inn i en relasjon til Gud. Teksten beskriver med andre ord *"hva det betyr for meg og livet mitt at Gud står ved begynnelsen og slutten. I tillegg forteller de at alt som skjer i verden – både i mitt lille liv og i den store verdenshistorien – er en samtale som er omsluttet, båret og bevart av Guds pust (Helmut Thielicke).*

1800-tallets strid mellom tilhengere av den bibelske fortellingen og tilhengere av evolusjonsteorien – en strid som til tider kan blusse opp i fundamentalistiske kretser – er på denne bakgrunn meningsløs.

6. Guds omsorg etter syndefallet:

Det har skjedd mye siden skapelsens dager. Bibelen forteller at den nære kontakten mellom Gud og menneskene ble brudd, at paradiset gikk tapt. Guds omsorg har likevel ikke sviktet menneskeheden, selv om menneskene har gjort det vanskelig for hverandre. Skaperen sørger fremdeles for kropp og sjel, gir mat og alt det som trengs for å leve. Guds viktigste måte å vise omsorg på i postparadisisk tid er imidlertid knyttet til Jesu forsoningsverk. Det er umulig å snakke om "Guds omsorg for vår sjel og vår kropp" uten å nevne at Jesus åpnet en bro tilbake til Gud. Med Jesus fikk vi møte en ny dimensjon av Faderens omsorg, en omsorg som igjen er grunnet på et evighetsperspektiv. Dette perspektivet gjelder fremdeles, til tross for krig og undertrykkelse, til tross for naturkatastrofer og menneskelig ondskap. I lys av troen og Jesu kjærlighet blir mellommenneskelig omsorg en naturlig del av livet midt i denne verden. Her kommer diakonien og kristen nestekjærlighet med i bilde. Den som er preget av Guds lys vil selv fungere som et lys i verdens mørke og bidra til å spre Guds omsorg i sin omgivelse.

7. Preken:

En prekenkisse kan se slik ut.

1. Guds vesen er kjærlighet, hans språk er omsorg. Slik har det vært helt fra begynnelsen, slik er det fremdeles. Sitatet av Martin Buber kan understreke denne tanken.
2. Omsorgen for mennesket ligger allerede innbygd i skaperverket.
3. "omsluttet, båret og bevart av Guds pust". Presten forteller om skapelsen.
4. Omsorg for sjel og kropp. Med frelsen i sikte og kjærlighet som språk.

Mulige salmer:

Inngang:	0136 eller 763
Etter 2. Kor.:	714 eller 943
Før preken:	311 eller 032
Etter preken:	290 eller 034
Før nattverd:	789 eller 634
Slutt:	299 eller 049

**ERNST-MODEST
HERDIECKERHOFF**
Sokneprest i Skårer menighet

Aktuelt fra Luther Forlag

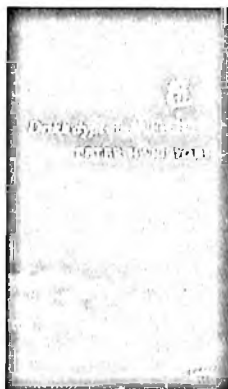
Pinsehilsen fra Luther

*Drikk dypt av Ånden***DEN HELLIGE ÅNDS NÆRVÆR OG GAVER
I DEN KRISTNES PERSONLIGE LIV**

330 sider

*Du brennende kjærlighetsild***NI BETRAKTNINGER OM DEN HELLIGE ÅND**

140 sider

«Min siste bok, *Drikk dypt av Ånden*, var et forsøk på å gi en samlet fremstilling av Den Hellige Ånd som person, og hvordan Ånden er nærværende i livet vårt og kommer til uttrykk gjennom de gaver han gir. I de følgende ni betraktninger vil jeg legge noen glør på den ilden som allerede brenner i hjertene våre, med en bønn om at det lys som aldri går ned, må opplyse vårt indre øye så vi kan se den usynlige virkeligheten.

En større gave enn å ta imot dette lyset kan en kristen ikke gi sine medmennsker. Når bare et eneste menneske lar seg dra inn i kjærligheten mellom Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, blir ikke Gud lenger skjult i denne verden. En brennende kjærlighetsild lyser nå for alle, til forferdelse og forundring.»

Peter Halldorf

Bøkene kan kjøpes i Bok & Media. Hjemmeside: www.bokogmedia.no

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

LEDIGE STILLINGER OSLO BISPEDØMME

Sokneprest i Østre Aker prosti med Østre Aker menighet som tjenestested

Det er ledig stilling som sokneprest i Østre Aker prosti med tjenestested i Østre Aker menighet. Soknepresten vil også gjøre tjeneste i nærliggende menigheter i Østre Aker prosti som er tjenestedistriktet.

Soknepreststillingen er nyopprettet etter at prosten ikke lenger er sokneprest i Østre Aker menighet.

I Østre Aker menighet bor det ca. 10.000 innbyggere, hvorav ca. 6.500 tilhører Den norske kirke. Det flerkulturelle innslaget er derfor stort. I 2004 var det 57 dåp, 30 konfirmerte, 23 vigslor og 133 gravferder i menigheten.

Menigheten betjenes av sokneprest, kapellan, menighetssekretær (60%), menighetsforvalter/kirkeforvalter, kirketjener, organist (63%) samt menighetsansatt diakon og kateket. Kateketstillingen er delt med Hasle menighet. Begravelser og gudstjenester fordeles likt mellom prestene.

Østre Aker kirke er eneste kirke i soknet, bygget i 1860. Den rommer 500 mennesker. Kontorlokalene ligger i egen bygning like ved kirken. Der har også prost og prostiprest sine kontorer. Menighetshuset ligger ved siden av kirken. Menigheten eier et stort hus på Risløkka. Der leier menigheten ut hybler til studenter og har en rekke ulike aktiviteter.

Områdene Ulven, Teisen, Fjellhus, Risløkka, Økern, Valle og Alnabru hører til Østre Aker menighet. I tillegg til etablerte boområder er området preget av industri, forretningsbygg og store motorveier.

Det er to skoler i menigheten, Bryn barneskole og Hovin ungdomsskole. Samarbeidet med begge skolene er godt. Bryn skole har årlig flere gudstjenester i forbindelse med høytidene. På Hovin skole driver menigheten et skolelag i samarbeid med Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag. Linderud skole ligger utenfor menighetens grenser, men en del elever tilhører menigheten.

I menigheten ligger også Økern Alders- og sykehjem og Solvang sykehjem. Begge sykehjemmene har egne sykehjemsprester i deltidstillinger. Menighetens prester og øvrige medarbeidere besøker jevnlig Valle bo- og aktivitetssenter og Regnbueveien Omsorgs-senter.

Menigheten har et allsidig arbeid blant barn, unge og eldre og ønsker å trekke flest mulig fra ulike sammenhenger inn til å delta i gudstjenestene. Faste aktiviteter er: Skolelag på Hovin skole, storfamiliesamling i Østre Aker menighetshus med middag, barnegruppe og lokalt kor, flere typer eldretreff, allsidig konfirmantundervisning, ungdomsklubb i nyoppusset lokale og dansegruppe for barn. Det er søndagsskole samtidig med gudstjenesten. Norske Kammersangere og Bryn mannskor øver i menighetens lokaler.

I tillegg til disse faste aktivitetene har det vært arrangert PREP - kurs, sorggruppe, ALPHA-kurs, Vandring Gjennom Bibelen, menighets-turer etc. Det er noe samarbeid med nabo-menigheter, slik som enkelte gudstjenester, kurs, treff med konfirmanter og lignende.

Menigheten har mange ulønnede og engasjerte medarbeidere.

Menigheten har som satsningsområde å styrke arbeidet blant barn og ungdom. Å ut-

vikle livsnære grupper er et annet felt vi vil legge vekt på framover. Gjennom å styrke kjernemenigheten og bygge innenfra søker vi å fungere godt som en åpen, bekjennende og misjonerende folkekirkemenighet.

Menighetsrådet i Østre Aker ønsker en sokneprest som

- kan arbeide i team ut fra menighetens felles visjon: Vekke og nære det kristne liv i fellesskap og tjeneste.
- evner å skape gode samarbeidsforhold, trivsel og engasjement blant medarbeidere i alle aldersgrupper
- har syn for evangelisering og menighetsbyggende arbeid i en folkekirkemenighet
- kan utruste andre medarbeidere til tjeneste
- kan videreutvikle samarbeidet med bydel og nærmiljø for å synliggjøre vårt ønske om å være en levende, nær og tilgjengelig menighet.
- har lederegneskaper

Målform i menigheten er bokmål.

Det følger ikke tjenestebolig med stillingen.

Oslo bispedømmeråd ønsker flere kvinner i ledende prestestillinger. Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen lønnes i kode 0930 – Sokneprest i lønsspennet l.tr. 50 – 62. Pensjonsinnskudd i Statens Pensjonskasse. Godtgjørelser etter gjeldende satser.

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til prost i Østre Aker prosti Anne Hilde Laland tlf. 22 72 53 51 eller til fung. sokneprest Aksel Lygre, tlf. 22 72 53 52.

Skriftlig søknad med CV, godkjente vitnemål, relevante attester og referanser må være Oslo Bispedømmeråd, Postboks 9307 Grønland, 0135 OSLO i hende innen 28. juni 2005.

Oslo bispedømme

Sokneprest i Østre Aker prosti med Rødtvet menighet som tjenestested

Det er ledig stilling som sokneprest i Østre Aker prosti med tjenestested i Rødtvet menig-

het. Soknepresten vil også gjøre tjeneste i nærliggende menigheter i Østre Aker prosti som er tjenestestedistrikt.

Rødtvet menighet ligger i Grorud bydel og omfatter områdene Sletteløkka, Rødtvet og Ammerud. Det bor om lag 12,000 mennesker innenfor menighetsgrensene, hvorav vel 7,000 (59,6 %) tilhører Den norske kirke. Det flerkulturelle innslaget er derfor stort. Lokalmiljøet er vel etablert og består av variert bebyggelse, høy- og lavblokker, rekkehus og eneboliger.

I 2004 var det 36 dåp, 45 konfirmanter, 2 vigslar og 98 gravferder. Gjennomsnittlig fremmøte ved hovedgudstjenesten på søndager var 83.

Menigheten har en stor arbeidskirke fra 1978. Kirken har egen kontorfløy og i underetasjen har menigheten et eldresenter som drives med delvis støtte fra Bydel Grorud.

Det er tre skoler i menigheten, Rødtvet og Ammerud barneskoler og Apalløkka ungdomsskole.

I menigheten ligger det tre alders- og sykehjem som betjenes av menighetens prester. Krigsskolen på Linderud med egen prest, ligger også i menigheten.

Menigheten betjenes av sokneprest, kapellan, sykehjemsprest med diakonale oppgaver (20 %), menighetsforvalter, klokker/kontorfullmektig (85 %), organist (62 %), renholder (15 %) og ungdomsarbeider (10 %). Ungdomsarbeideren er lønnet av menigheten. Det arbeides for tiden med omorganisering av staben. Menigheten har lang tradisjon med menighetsforvalter som daglig leder.

Menighetsarbeidet i Rødtvet preges av mange småbarnsfamilier og frivillige innefor gudstjenestelivet, diakoni-, barne- og ungdomsarbeidet. Menigheten kan beskrives som en åpen, allsidig og inkluderende folkekirkemenighet med vilje til å inkludere alle de ulike mennesker som bor i nærmiljøet.

For menighetsrådet er det viktig å fremheve gudstjenesten som menighetens hovedsamlingssted. Ved siden av trosopplæringsarbeidet er derfor gudstjenestefornyelse et viktig satsingsområde.

Rødtvet menighetsråd ønsker en sokneprest som

- evner å skape gode samarbeidsforhold i stab og blant frivillige i menigheten

- kan formidle evangeliet til hele menigheten og lokalsamfunnet
 - har interesse for og erfaring fra arbeid med gudstjenestefornyelse samarbeid med mange ulike frivillige medarbeidere og den spesielle utfordring det er å være prest for mennesker i en flerkulturell bydel.
 - har fleksibilitet, selvstendighet og evne og vilje til samarbeid på alle plan og med alle medarbeidere.
 - kan videreutvikle samarbeidet med bydel og nærmiljø for å synliggjøre vårt ønske om å være en levende, nær og tilgjengelig menighet
 - har lederegenskaper
- Soknepresten vil særlig ha ansvar for gudstjenestefornyelse og organisering/gjennomføring av trosopplæringsarbeid.

Prestene har hver sine kontor- og tjenstedager på menighetskontoret i kirken. Gudstjenester og kirkelige handlinger har vært fordelt etter turnus med de tilpassinger som fritidsreglementet krever. Det forsøkes også med et vist samarbeid med nabomenighetene. Målformen er bokmål.

Det følger tjenestebolig med stillingen. Boligen ligger i Rasmus Engers vei 13, sentralt i menigheten, tett på marka og med kort avstand til skole og kirke. Den er del av en vertikaldelt tomannsbolig med 123 kvm boareal over tre plan. Underetasjen har stue, to boder og vaskerom, 1.etasje stue og kjøkken og 2.etasje tre soverom og bad med toalett.

Oslo bispedømmeråd ønsker flere kvinner i ledende prestestillinger. Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen lønnes i kode 0930 – Sokneprest i lønsspennet l.tr. 50 – 62. Pensjonsinnskudd i Statens Pensjonskasse. Godtgjørelser etter gjeldende satser.

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til Østre Aker prosti v/prost Anne Hilde Laland, tlf 22 72 53 51 eller til fung. sokneprest Magne Klubben, tlf 22 82 12 08.

Skriftlig søknad med CV, godkjente vitnemål, relevante attester og referanser må være Oslo Bispedømmeråd, Postboks 9307 Grønland, 0135 OSLO i hende innen 28.juni 2005.

Hamar bispedømme

*Sokneprest i Åsnes prestegjeld,
Solør Prosti i Hamar Bispedømme*

Stilling og tjenestested

Det er ledig stilling som sokneprest i Åsnes prestegjeld i Åsnes kommune i Solør prosti i Hamar bispedømme. Åsnes prestegjeld er tjenestested, og Solør prosti tjenestedistrikt. Åsnes prestegjeld er prostesete. Det er stillingen som kapellan I som nå lyses ut som sogneprest. Prostiet omfatter kommunene Våler, Åsnes og Grue.

Arbeidsbelastning og bemanning

Innbyggertallet i kommunen er 7900, derav 5800 i Åsnes prestegjeld.

Åsnes kommune består av 2 prestegjeld: Åsnes og Hof, som sammen utgjør Åsnes fellesrådsområde.

Befolkningen i Åsnes kommune betjenes av prost og 2 sokneprester. Prostiet har også prostiprest i 50% stilling. Det er to organister kommunen i 100% stilling og en i 50% stilling. Arbeidet ved kirkekontoret ledes av kirkeverge i 100% stilling og kontorassistent i 80% stilling.

Vi ble tildelt trosopplæringsmidler i 2004. 14-17 åringer er målgruppe i vårt prestegjeld – med hovedvekt på konfirmantarbeidet. Midlene har gjort det mulig å ansette ungdomsdiakon med særskilt ansvar for konfirmantene. Hoveddelen av konfirmantundervisningen skjer på en ukelang leir i Kragerø om sommeren, like før skolen starter – med aktiv oppfølging fram til konfirmasjon i mai/juni. I 2005 er det til sammen 65 konfirmanter i Åsnes prestegjeld. I gjennomsnitt er det ca. 55 dåp, 15 vigslor og 90 gravferder i prestegjeldet hvert år.

Næringsveier

Hovednæringene er jordbruk og skogbruk. Men det finnes også en variert industrivirksomhet, både når det gjelder bransjer og antall arbeidsplasser.

Det planlegges en rekke nye og utradisjonelle næringsvirksomheter for å styrke livskraften og trivselen i denne regionen der Finn-

skogen representerer perler, både naturmessig og kulturelt.

Ny organisering

Kirkekontoret på Flisa gir plass til alle fellesrådsansatte og prester i Åsnes og Hof. Begge gruppene arbeider – og samarbeider – i økende grad på tvers av prestegjeldsgrensene.

Åsnes kommune har til sammen seks kirker. Åsnes, Gjesåsen og Åsnes Finnskog utgjør det tradisjonelle Åsnes prestegjeld, mens Hof, Arneberg og Hof Finnskog utgjør Hof Prestegjeld. Det finnes et menighetsråd tilknyttet alle kirkene. Tradisjonelt sitter soknepresten/prosten i Åsnes i ett menighetsråd og i Fellesrådet, kapellanen i to og soknepresten i Hof i de tre andre. Hvordan fordelingen blir fra 2006, må vi finne best mulig løsning på i fellesskap. Det er søkt Kirkerådet om prosjektmidler til menighetsrådsarbeidet. Vi ønsker samarbeid og en enklere organisering.

Særlige forhold

Konfirmantarbeidet er organisert som klubb, der ungdomsdiakonen har størstedelen av ansvaret. Alle konfirmantene i kommunen er sammen i den. I Åsnes prestegjeld finnes det pr. i dag en liten speidergruppe på Finnskogen. Arbeid blant barna er en stor utfordring og satsingsområde i årene som kommer.

Soknepresten som skal tilsettes er også stedfortreder for prostens. Det krever at du trives med lederoppgaver, kan ta initiativ og jobbe selvstendig og strukturtet.

Menighetene i Åsnes prestegjeld er gode folkekirkemenigheter og presten er velkommen i alle sammenhenger. Det gjelder ikke minst på institusjonene for eldre i Gjesåsen (Sønsterud Bofellesskap) og på Flisa (Åsnes Sykehjem), der det er regelmessige andakter og gudstjenester. Det finnes noe frikirkelig aktivitet, med pinsemenigheten som den største enkeltforsamling.

Det er barnehager og barneskoler i alle tre sokn. Ungdomsskole og videregående skole ligger på Flisa. Samarbeidet mellom kirke og skole er godt – og blir stadig bedre.

Bolig

Sokneprestboligen ligger fredelig til på Sønsterud i Gjesåsen, 7 kilometer fra Flisa – med sykkelsti langs hele veien. Kort vei til barnehage og barneskole og til gode rekreasjonsområder. Det er i det hele svært overkommelige avstander i Solør prosti. Fra Flisa til Elverum er det ca. 40 kilometer, til Kongsvinger ca. 55 kilometer og til Hamar ca. 75 kilometer. Og til Oslo ca. 170 kilometer.

Huset du eller dere skal bo i er i funksstil, bygget i 1972 og innkjøpt av kommunen som prestebolig i 1995. Tomta er på 2 mål - en lettstelt have med epletrær og prydbusker. Bruksarealet er fordelt på 140 m² i første etasje og 137 kvadratmeter i kjelleren. I første etasje finnes det stue, spisestue/allrom, kjøkken og grovkjøkken, 2 bad med WC og 4 soverom. I kjelleren er det også et hobbyrom, tre boder, vaskerom, mørkerom og gang. Oppvarming med elektrisitet og ved. Det er både peis og vedovn i første etasje. I tilknytning til huset er det en dobbel garasje, og en hendig overbygget uteterrasse med spesialbygget utepeis. Husleie og boforhold reguleres av de til en hver tid gjeldende regler for tjenesteboliger. Den som blir tilsatt, må rette seg etter disse regler og de bestemmelser som måtte bli truffet om leie, bruk og eventuell flytting av bosted.

Målform i kirke og skole er bokmål. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer. Sogneprest lønnes i lønnskode 0930 ltr. 50-62. Innskudd i Statens pensjonskasse. Tjenestelefon, skyssgodtgjørelse og tilskudd til tjenestedrakt dekkes av bispedømmerådet. Tilsetning skjer i henhold til gjeldende regelverk og tjenesteordning for prestetjeneste i Den norske kirke. Det arbeides fortsatt med innføring av nye tjenesteordninger og den som tilsettes må rette seg etter eventuelle endringer som følger av dette.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fåes ved henvendelse til kirkekontoret i Åsnes, tlf 62955856, eller til Hamar bispedømmekontor, tlf 62550350.

Søknad med CV, vitnemål, attester og referanser sendes Hamar bispedømmeråd, Postboks 172, 2302 Hamar, innen 1. juli 2005.

Viken senter for psykiatri og sjelesorg i Bardu

Med spor av himmel og smak av jord...

PRESTER/SJELESØRGERE VIL DU VÆRE MED Å SKAPE NOE NYTT I NORD!

Vi søker deg som bruker dine samarbeidsevner på faglige utfordringer med kreativitet, humør, utholdenhet og engasjement.

Stiftelsen Viken senter i Bardu blir organisert med en klinikk, et kurscenter, en sjelesorgenhet og en forskningsenhet. Klinikken har statlig godkjenning til etablering av 40 behandlingssenger etter modell av Modum Bad. Innntak av pasienter skjer tidligst fra februar 2006.

For mer informasjon se: www.viken-senter.no

«Viken senter skal være et klinisk behandlingstilbud for mennesker med psykiske lidelser, hvori inngår et sjelesorgsenter. Tilbudet skal legge hovedvekt på klinisk/faglig behandling, men i tillegg gi tilbud om rekreasjon, kurs og samtaler. I samarbeid med andre instanser skal også forskning vektlegges. Ut fra et kristent, helhetlig menneskesyn, og med landsdelens særskilte behov for øye, skal stedet utvikles til et kompetansesenter innenfor behandling av mennesker med angst, depresjon og samlivsproblemer, og inngå som ledd i helseregionens psykiatriske helseplan.

Det totale behandlingsmiljøet skal fokuseres og høy faglig kompetanse innenfor psykiatri og sjelesorg skal utøves i et nært samspill med omgivelsene på stedet. Skjønnhet, kultur, god tid, ro, fysisk trening, begrenset bruk av medisiner og psykoterapi, miljøterapeutiske og uttrykksterapeutiske teknikker vil anvendes. Nærhet til natur, tradisjon og historie vil være bærende elementer.»

Vi bygger nå våre lokaler med ferdigstillelse våren 2006. Samtidig starter vi med bygging av organisasjonen. Vi søker etter prester/sjelesorgere til de fire behandlingsteamene ved klinikken og personell til sjelesorgsenteret. Ved klinikken vil tre team arbeide med individualterapi og ett team med familierterapi. Teamene får sammen med klinikkleder ansvaret for å bygge opp behandlingsprogram med terapeutisk tilnærming, samarbeidsprinsipper og praktiske tiltak for sitt team.

Teamene vil ha hvert sitt fokus:

- Faseorientert traumebehandling
- Eksistensielt orientert terapi
- Interpersonlig terapi
- Familiebehandling – med plass til 4 - 5 familier

Prester/sjelesorgere

Viken senter vil tilsette sjelesorgere som både skal delta i de tverrfaglige behandlingsteamene i den psykiatriske klinikken, og være fagpersoner ved sjelesorgsenteret og integrert i fagteamet for sjelesorg. Det er ønskelig med erfaring fra arbeid relatert til religionspsykologi, psykiske vansker og/eller eksistensielle livsproblemer, samt fra samarbeid med

andre profesjoner i den sammenhengen. Prester eller andre som er underveis i sin spesialistkvalifisering i sjelesorg eller religionspsykologi er også velkomne som søkere. Det vi og våre brukere trenger er ditt engasjement og din vilje til å bidra med deg og din kompetanse som samarbeidspartner. Gode samarbeidsevner, fleksibilitet, og kreativitet er egenskaper vi verdsetter høyt.

Behandlingen vil skje i team med til sammen 6,5 stillinger som dekker en kjerneid fra 08.00 til 20.00. Teamene i den psykiatriske klinikken blir sammensatt av psykiater/lege, psykolog og kombinasjoner av andre terapeuter med relevant faglig og erfaringsmessig bakgrunn, sammen med prest/sjelesorger. Teamet skal bygge en god tverrfaglig basis innenfor senterets organisatoriske og verdibaserte ramme og utvikle samarbeid med såvel pårørende som øvrig helsetjeneste og andre aktuelle samarbeidspartnere.

Virksomheten ved sjelesorgenheten vil organiseres med utgangspunkt i 3,5 fagstilling fordelt på prester/sjelesorgere og kursssekretær/vertsfunksjon. Sjelesorgenheten har rom for 8 par eller inntil 16 individualplasser. Enheten vil tilby kurs, samtaler, rekreasjon, veiledning innenfor hele bredden av en sjelesorgerisk virksomhet. I samarbeid med behandlings- og forskningsenheten skal sjelesorgenheten aktivt bidra til at Viken senter bygges opp som et kompetansesenter på å forstå hvordan åndelige og eksistensielle tema virker inn på psykisk og fysisk helse.

Vi ønsker søkere som

- kan identifisere seg med Viken senters målsetting og visjon,
- har solid klinisk faglig formell og reell kompetanse innen faget, og
- kan omsette mål og visjoner til praktisk virkelighet i samarbeid med andre

Vi ønsker søknader både fra nyutdannede og etablerte fagpersoner. Det kreves kunnskap om - eller vilje til å tilegne seg kunnskap om - ulike varianter av den kulturelle og eksistensielle virkeligheten på Nordkalotten.

Lønn etter avtale.

Spørsmål om stillingene kan rettes til direktør Jon Henrik Wien, tlf 77 19 01 01; prosjektleder Sjelesorg Odd Bjarne Bruun, tlf 77 19 01 06; eller rådgiver Hugo Smith-Meyer, tlf 77 19 01 08.

Kortfattet søknad med CV sendes elektronisk via www.jobbnor.no innen 17.06.05. Søkerne vil bli bedt om å besvare tilfrelt lagt spørreskjema via Internett.

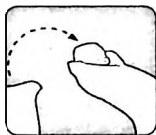
Se også utlysning på www.jobbnor.no.

Aktuelt fra Luther Forlag

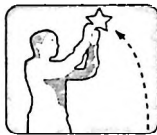
MODERNE KONFIRMANTBOK MED KLASSISK INNHOLD!

Nå til kun kr 148,-

Ta folkekirken på alvor og knytt an til de store høytidene!
La feiring, fellesskap og undervisning gå hånd i hånd!

DÅP

JUL

BRYLLUP

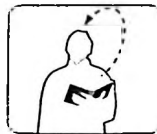
BEGRAVELSE

PÅSKE

PINSE

KONFIRMASJON

Bruerveiledning

*Knut Tveitereid, Hege, E. Fagermoen,
Bård E.H. Norheim og Per Arne Dahl*

Et konfirmantopplegg som vil skape gjenkjennelse

Se: www.bruerveiledning.no

31773-3 - 4
DET TEOLOGISKE MENIGHETSFAK.
BIBLIOTEKET
PB 5144 MAJORSTUEN
0302 OSLO

Menighetsfakultetet

Luthersk kirketidende
MF Ti Lu
2005 Årg. 140 Nr 11

H05000888

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, rektor Vidar L. Haanes, sokneprest Jan Otto Myrseth og instituttprest Berit Okkenhaug. «Fra bokfronten» redigeres av kapellan Morten Erik Stensberg. e-post: tangenmenighet@sensewave.com

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, Postboks 5144 Majorstua, 0302 Oslo.
Red. sekr.: Cand.theol. Tor Arne Berntsen
Tlf. 917 32 847
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-post adresse, eller evt. pr. post til redaksjonen.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Bjørg Gjelsvik,
Bok & Media AS Grensen 15 0159 OSLO.
Tlf. 22 00 87 70. Fax. 22 00 87 71.
e-post: bjorg.gjelsvik@bokogmedia.no

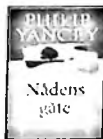
Pris kr. 490,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 550,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 6 annonsemøduler i LK:

1. 1/2 kvartside (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 375,- +moms
2. Kvartside (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 615,- +moms
3. Halvside (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1090,- +moms
4. Halvside (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1090,- +moms
5. 3/4 side (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 1700,- +moms
6. Helseide (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 1940,- +moms

ISSN 0332-5431

Nytt opplag!

Philip Yancey **NÅDENS GÅTE**

Bestselgeren blant Philip Yanceys bøker

- nå som billigbok. Kr. 98

Aktuelt fra Luther Forlag

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no